

№ 27.

Warszawa, dn. 2 lipca 1932 r.

Ogóln. zbioru № 534.

WYDAWCA: W imieniu Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych—Wiceprezes Rady Związku inż. S. J. Okolski.
Redaktor odpowiedzialny inż. Maurycy Chorzewski.

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Warszawa, ul. Traugutta 4, tel. 714-26. Adres telegr.: „Metalowcy — Warszawa“.

Prenumerata wynosi z przesyłką w kraju: zł 5 kwartalnie. Numer pojedynczy gr. 50.
Członkowie Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych otrzymują „PRZEMYSŁ METALOWY” bezpłatnie.

TREŚĆ NUMERU: *Ograniczenie wynagrodzeń w przedsiębiorstwach. — Ulgowe paszporty zagraniczne dla przemysłowców. — Rozporządzenie wykonawcze w sprawie ochrony rynku pracy. — O potrącaniu zasiłków Kasy Chorych i innych. — Plakaty ostrzegawcze. — Finanse ubezpieczenia chorobowego w W. Brytanji. — Wiadomości z zagranicy. — Ceny. — Patenty.*

OGRANICZENIE WYNAGRODZEŃ W PRZEDSIĘBIORSTWACH.

W № 52 Dziennika Ustaw z d. 25 czerwca 1932 roku ukazało się pod poz. 496 Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 21 czerwca 1932 roku o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń w przedsiębiorstwach.

Rozporządzenie to podajemy w całości.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i art. 1 lit. a) ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 165) postanawiam co następuje:

Art. 1. Wynagrodzenia członków zarządów, rad nadzorczych, komisji rewizyjnych oraz pracowników umysłowych w spółkach akcyjnych, spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, spółdzielniach, towarzystwach ubezpieczeń wzajemnych, w posiadających osobowość prawną zrzeszeniach wytwórców, przetwórców i handlujących, w przedsiębiorstwach i zakładach państwowych i samorządowych, oraz w instytucjach ubezpieczeń społecznych, bez różnicy czy wypływają one z umów już zawartych, bądź uchwał już powziętych, czy też z umów i uchwał przyszłych — winny być przystosowane do zdolności zarobkowej, płatniczej i podatkowej, zadłużenia, stanu zatrudnienia jak najmniej wysokości płac ogółu osób zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie.

Art. 2. Przez wynagrodzenie rozumie się: uposażenie stałe w gotówkę wraz z dodatkami reprezentacyjnymi, funkcyjnymi i innymi stałymi dodatkami, gratyfikacje (remuneracje), wszelkie z tytułu zatrudnienia wypłacane udziały w zysku, procenty od obrotu (sprzedaży), produkcji lub oszczędności i tym podobne wynagrodzenia niestale. Ryczałty za podróże i diety są policzalne do wynagrodzenia w części przekraczającej normalne wydatki.

Nie uwzględnia się przytem żadnych innych potrąceń, a w szczególności potrąceń, określonych w art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35 poz. 323).

Art. 3. Ograniczenie wynagrodzenia następuje na podstawie decyzji organu zarządzającego przedsiębiorstwa bądź z inicjatywy własnej tego organu, bądź też na wniosek, zgłoszony na piśmie do zarządu lub rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej.

Odnosnie do przedsiębiorstw i zakładów samorządowych oraz instytucji ubezpieczeń społecznych prawo wniosku ograniczenia wynagrodzeń przysługuje również właściwym władzom nadzorczym.

Prawo wniosku ograniczenia wynagrodzeń przysługuje nadto właściwym izmom skarbowym w przypadku, gdy przedsiębiorstwo zalega od jednego roku z zapłatą chociażby poszczególnych podatków, danin i opłat publicznych.

Prawo wniosku ograniczenia wynagrodzenia przysługuje nadto Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w przypadku, gdy przedsiębiorstwo zalega z wypłatą wynagrodzeń osobom zatrudnionym w danym przedsiębiorstwie co najmniej przez dni 30.

Art. 4. Odpis decyzji organu zarządzającego winien być zakomunikowany zainteresowanemu listem poleconym w terminie 7-dniowym od zapadnięcia uchwały, a w terminie 14-dniowym od zgłoszenia wniosku.

Art. 5. Osoba, której zakomunikowano decyzję organu zarządzającego o ograniczeniu jej wynagrodzenia, ma prawo, jeśli na ograniczenie się nie zgadza, wnieść, w nieprzekraczalnym terminie dni czternastu po otrzymaniu odpisu decyzji, do sądu okręgowego, właściwego ze względu na siedzibę przedsiębiorstwa, powództwo o ustalenie wysokości wynagrodzenia.

Podczas trwania sporu powód pobiera tymczasowo wynagrodzenie w zmniejszonej wysokości, ustalonej przez organ zarządzający.

Art. 6. Osoba, uprawniona w myśl art. 3 do zgłoszenia wniosku o ograniczenie wynagrodzenia, która na swój wniosek w terminie, określonym w art. 4, bądź nie otrzymała odpisu decyzji organu zarządzającego, bądź otrzymała odpis decyzji, zmierzającej do obejścia postanowień niniejszego rozporządzenia, ma prawo skierować swój wniosek w ciągu dni czternastu po upływie wspomnianego terminu do sądu okręgowego, właściwego według art. 5 celem ustalenia wysokości wynagrodzenia.

Sąd wniosek ten załatwi w postępowaniu niespornem (incydentalnem), którego kosztą poniesie przedsiębiorca. Jeżeli jednak wniosek ten jest rażąco nieuzasadniony, kosztą poniesie wnioskodawca.

Art. 7. Sąd po wysłuchaniu stron zainteresowanych, o ile stawia się na rozprawę, a w danym razie po sprawdzeniu dokumentów i przesłuchaniu zawiązanych świadków i biegłych, ustali w obydwóch przypadkach, przewidzianych w art. 5 i 6 orzeczeniem wysokość wynagrodzenia, kierując się zasadami wyrażonymi w art. 1.

Od orzeczenia tego służy stronom zainteresowanym w nieprzekraczalnym terminie dni 14-tu od dnia doręczenia orzeczenia odwołanie do Sądu Najwyższego, które nie wstrzymuje wykonalności orzeczenia.

Szczegółowy tryb postępowania określa rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości.

Art. 8. Przesłuchani znawcy i świadkowie winni zachować w tajemnicy dane ujawnione w toku postępowania sądowego.

Przekraczający przepis ustępu pierwszego ulega karze pieniężnej od 100 zł do 6000 zł lub karze aresztu do sześciu miesięcy, a w przypadku winy nieumyślnej od 10 zł do 500 zł.

Art. 9. Osobie, której wynagrodzenie zostało ograniczone orzeczeniem sądu okręgowego, służy prawo żądania przedterminowego rozwiązania umowy, ustalonej orzeczeniem, po uprzednim 3-miesięcznym wypowiedzeniu, chociażby umowa przewidywała dłuższy termin wypowiedzenia lub obowiązywania. W tym wypadku kary umowne lub odszkodowania, przewidziane na wypadek przedterminowego rozwiązania umowy, nie mogą być żądane.

Prawo wypowiedzenia gaśnie w ciągu dni 30 od dnia wydania orzeczenia sądu okręgowego.

Art. 10. Postanowienia niniejszego rozporządzenia nie mają zastosowania do wynagrodzeń, które wraz z wszystkimi dodatkami, określonymi w art. 2, nie przenoszą kwoty 2500 zł miesięcznie lub 30 000 zł rocznie.

Art. 11. Postanowienia niniejszego rozporządzenia z wyjątkiem art. 10 mają zastosowanie także do wynagrodzeń wypłacanych osobom, określonym w art. 1, z tytułu odszkodowań po zwolnieniu z pracy, przyczem zarówno decyzja, jak i orzeczenie mogą zapaść tak co do wysokości całego odszkodowania, jak i co do czasu trwania perjodycznych wypłat.

Art. 12. Sprawozdania roczne z podaniem wysokości wynagrodzeń w rozumieniu niniejszego rozporządzenia (art. 1 i 2), przenoszących wysokość określoną w art. 10, winny być składane właściwym izdom skarbowym.

Postanowienia niniejszego artykułu nie dotyczą przedsiębiorstw i zakładów państwowych i samorządowych oraz instytucji ubezpieczeń społecznych.

Art. 13. Wynagrodzenie, wynikające z danej umowy lub uchwały, może być obniżone w trybie, przepisany w niniejszym rozporządzeniu, o ile właściwy sąd okręgowy wydał już orzeczenie, tylko jeden raz.

Przepis ten nie ogranicza uprawnień czynników wskazanych w ust. 2, 3 i 4 art. 3.

Art. 14. Ograniczenia wynagrodzeń wprowadzone na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia nie wygasają z chwilą utracenia przez to rozporządzenie mocy obowiązkowej.

Art. 15. Akty prawne, działające wbrew postanowieniom niniejszego rozporządzenia lub na jego obejście, są nieważne z samego prawa.

Art. 16. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Sprawiedliwości w porozumieniu z innymi właściwymi ministrami.

Art. 17. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie na całym obszarze Rzeczypospolitej z dniem ogłoszenia i utraci moc obowiązującą w terminie, ustalonym na wniosek Ministra Sprawiedliwości przez rozporządzenie Rady Ministrów.

URLOP W CZASIE WYPOWIEDZENIA.

Pod powyższym tytułem łódzki tygodnik „Prawda” podał w № 26 z d. 26 czerwca r. b. następującą tezę orzeczenia Sądu Najwyższego:

„Pracodawca nie może żądać od pracownika umysłowego wykorzystania służącego mu urlopu w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia”.

Orzeczenie powyższe — pisze „Prawda” — zapadło w składzie siedmiu sędziów w dniu 21 grudnia 1931 r. do sprawy I. C. 929/31 i stanowi na przyszłość dla wszelkich tego rodzaju spraw obowiązującą wszystkie sądy zasadę prawną.

„W ten sposób Sąd Najwyższy rozszerzył ustawę urlopową, dodając do niej to, czego nie dał Sejm”.

ULGOWE PASZPORTY ZAGRANICZNE DLA PRZEMYSŁOWCÓW.

Wydział Przemysłowy Warszawskiego Urzędu Wojewódzkiego rozesał do p.p. Starostów Powiatowych Województwa Warszawskiego okólnik № PH. II-0-5 z dnia 17 czerwca 1932 r. w sprawie zaświadczeń na ulgowe paszporty zagraniczne na wyjazd w sprawach handlowych i przemysłowych. Treść tego okólnika przytaczamy poniżej w całości:

W „Dzienniku Ustaw Rz. Polskiej” № 38 r. b. pod poz. 397 ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych w sprawie opłat za paszporty na wyjazd zagranicę. § 2-gi tego rozporządzenia porucza wojewódzkim władzom przemysłowym stwierdzenie potrzeby wyjazdu osób, udających się zagranicę w celach handlowych lub przemysłowych, a tem samem — decydowanie o wysokości opłaty, jaka od tych osób powinna być pobrana za paszport zagraniczny.

Celem ujednostajnienia sposobu postępowania w tych sprawach ustala się poniższe wytyczne, do których należy się stosować.

Kwestja wydania paszportu handlowego za opłatą ulgową powinna być w *zasadzie* zdecydowana na podstawie *jednego* podania strony. Dlatego też osoby, chcące wyjechać za granicę w celach handlowych lub przemysłowych, powinny wnosić do właściwych Starostw podania, poparte oprócz dokumentów, wydanych do wydania samego paszportu, także dowodami, pozwalającymi na stwierdzenie, czy zachodzi potrzeba wyjazdu w powyższych celach. Do rzędu tych ostatnich dowodów należą z reguły:

1. świadectwo przemysłowe, o ile zachodzą wątpliwości, czy zostało ono na rok bieżący wykupione,
2. wyciąg z rejestru handlowego, o ile nazwisko właściciela lub współwłaściciela, wyjeżdżającego za granicę, nie jest uwidocznione na świadectwie przemysłowym, bądź też upoważnienie przedsiębiorcy, o ile wyjeżdża jako funkcjonariusz,
3. korespondencja handlowa z zagranicą,
4. zaświadczenie Izby Przemysłowo-Handlowej, względnie Izby Rzemieślniczej; zaświadczenia tych organizacyj muszą być w każdym wypadku krótko i rzeczowo umotywowane.

Udokumentowane w ten sposób podania powinny Starostwa przedkładać Urzędowi Wojewódzkiemu celem wydania rezolucji o potrzebie wyjazdu. Przesyłając decyzję swą Starostwu, Urząd Wojewódzki (Wydział Przemysłowy) zwraca przy niej wszystkie akta sprawy.

Strony zainteresowane mogą zwracać się także bezpośrednio do Urzędu Wojewódzkiego z podaniem o stwierdzenie potrzeby wyjazdu. W takich wypadkach decyzja Urzędu będzie wydana do rąk strony w formie zaświadczenia, stwierdzającego potrzebę wyjazdu. W razie odmowy wydania takiego zaświadczenia Urząd Wojewódzki przesyła swą rezolucję Starostwu. W końcu zaznacza się, iż stwierdzenie przez Urząd Wojewódzki (Wydział Przemysłowy) potrzeby wyjazdu za granicę w celach handlowych lub przemysłowych może mieć wpływ tylko na wysokość opłaty za paszport, wobec czego odmowa stwierdzenia takiej potrzeby nie przesądza ewentualnego wydania zainteresowanej osobie paszportu zagranicznego za opłatą normalną.

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE W SPRAWIE OCHRONY RYNKU PRACY.

W № 51 „Dziennika Ustaw“ z dnia 23 czerwca r. b. zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wewnętrznych i Spraw Zagranicznych i z Ministrem Przemysłu i Handlu z d. 28 kwietnia 1932 r. o wykonaniu artykułów 6, 7 i 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy.

Rozporządzenie ministerjalne podajemy poniżej w całości.

Na podstawie art. 11 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 472) zarządza się co następuje:

§ 1. Na obszarach lub w gałęziach pracy, w których z mocy art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy (Dz. U. R. P. Nr. 54, poz. 472), wprowadzono lub będą wprowadzone w życie przepisy powyższego rozporządzenia, pracodawca w razie uzyskania zezwolenia na zatrudnienie pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego (art. 4), obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia zatrudnienia tego pracownika złożyć właściwemu wojewodzie (Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy) zawiadomienie o dniu rozpoczęcia pracy lub terminowania przez tego pracownika, sporządzone według wzoru Nr. 1, dołączonego do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Na obszarach lub w gałęziach pracy, określonych w § 1, pracodawca, zatrudniający pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego, w chwili wejścia w życie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy, obowiązany jest zawiadomić o tem zatrudnieniu właściwego wojewodę (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) w sposób podany w § 1 w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie tych przepisów.

§ 3. Pracodawca, który wolny jest od obowiązku uzyskania zezwolenie na zatrudnienie pracownika, nie będącego obywatelem Państwa Polskiego, z powodu stałego przebywania tego pracownika na obszarach Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 1 stycznia 1921 r. (art. 8 ust. 1 p. 3), obowiązany jest w razie zaistnienia warunków określonych w § 1, zawiadomić właściwego wojewodę (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) w sposób w tymże paragrafie podany:

- a) o dniu rozpoczęcia pracy lub terminowania przez powyższego pracownika, — w ciągu 14 dni, licząc od dnia zatrudnienia, jeżeli zatrudnienie to nastąpiło po wejściu w życie przepisów rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 czerwca 1927 r. o ochronie rynku pracy,
- b) o zatrudnieniu powyższego pracownika, — w ciągu 30 dni od dnia wejścia w życie przepisów powołanych w punkcie a), jeżeli pracownik ten był już zatrudniony w chwili wejścia w życie tych przepisów.

§ 4. Pracodawca winien zapomocą zawiadomienia, sporządzonego według wzoru Nr. 2, dołączonego do niniejszego rozporządzenia, zakomunikować o zaprzestaniu pracy przez pracowników, wymienionych w § 1 do 3, właściwemu wojewodzie (Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy) w ciągu dni 14 od dnia zaprzestania tej pracy.

§ 5. Pracodawcy, którzy w zawiadomieniach, złożonych na podstawie art. art. 6, 7 i art. 8 ust. ostatni rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o ochronie rynku pracy właściwym wojewodom (Komisarzowi Rządu m. st. Warszawy) przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, nie podali wszystkich danych, wymienionych w art. 6 tego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, winni złożyć tym władzom dodatkowe zawiadomienie, sporządzone według wzorów wymienionych w §§ 1 i 4 niniejszego rozporządzenia. Zawiadomienia takie, o ile idzie o zatrudnienie pracownika, winny być złożone w ciągu dni 30 od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, zaś w ciągu dni 14 od tegoż dnia, jeśli idzie o zaprzestanie pracy.

§ 6. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załączniki do rozp. Min. Pr. Op. Społ. z dnia 28 kwietnia 1932 r. (poz. 488).

Wzór Nr. 1.

ZAWIADOMIENIE

o zatrudnieniu pracownika nie będącego obywatelem Państwa Polskiego.

Nazwa, siedziba i dokładny adres (województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica) firmy . . . . .

oraz rodzaj i dokładny adres zakładu pracy, w którym zatrudniona jest osoba, będąca przedmiotem zawiadomienia . . . . .

Zezwolenie wojewody . . . . . (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) z dnia . . . . . Nr. . . . .

1) Nazwisko i imię pracownika	} (podane przez pracownika)
2) Data urodzenia (wiek)	
3) Przynależność państwowa	
4) Miejsce zamieszkania	
5) Zawód i specjalność w tym zawodzie	
6) Rodzaj wykonywanej pracy	
7) Data rozpoczęcia pracy lub terminowania	
8) Termin na jaki zawarto umowę o pracę lub terminowanie (ustna, pisemna, od dnia do dnia)	
9) Uwagi	

Miejscowość . . . . .
Data . . . . .

Prawdziwość danych wymienionych w p. p. 6—8 stwierdzam (pieczęć i podpis firmy)

Wzór № 2.

ZAWIADOMIENIE

o zwolnieniu z pracy lub terminowania pracownika nie będącego obywatelem Państwa Polskiego.

Nazwa, siedziba i dokładny adres (województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica) firmy . . . . .

oraz rodzaj i dokładny adres zakładu pracy, w którym zatrudniona była osoba, będąca przedmiotem zawiadomienia . . . . .

Zezwolenie wojewody . . . . . (Komisarza Rządu m. st. Warszawy) z dnia . . . . .

№ . . . . .

1) Nazwisko i imię pracownika . . . . .

2) Data urodzenia (wiek) . . . . .

3) Przynależność państwowa . . . . .

4) Miejsce zamieszkania . . . . .

5) Zawód i specjalność w tym zawodzie . . . . .

6) Rodzaj wykonywanej pracy . . . . .

7) Data rozpoczęcia pracy lub terminowania . . . . .

8) Termin na jaki zawarta była umowa o pracę lub terminowanie (ustna, pisemna, od dnia do dnia) . . . . .

9) Data zwolnienia z pracy lub terminowania . . . . .

10) Uwagi . . . . .

Miejscowość . . . . .

Dnia . . . . .

Prawdziwość danych wymienionych

w p. p. 6 — 9 stwierdzam.

(pieczęć i podpis firmy)

O POTRĄCANIU ZASIŁKÓW KASY CHORYCH I INNYCH.

Artykuł 19 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych Dz. U. 35/28, pozycja 323 głosi:

„W razie niemożności pełnienia przez pracownika obowiązków wskutek choroby lub nieszczęśliwego wypadku, jeżeli one nie zostały wywołane rozmyślnie, wskutek powołania go do ćwiczeń wojskowych rezerwy lub do pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego albo ławnika sądu pracy, albo też wskutek wykluczenia go od zajęć przez władzę sanitarną dla zapobieżenia rozwleczenia choroby zaraźliwej, — pracownik zachowuje przez okres trzechmiesięczny prawo do wynagrodzenia w całości, chyba, że w ciągu trzech miesięcy umowa o pracę ulegnie rozwiązaniu wskutek upływu czasu, wskutek ukończenia okresu wykonania określonej roboty, na który umowę zawarto, lub wskutek wypowiedzenia, dokonanego przed zaistnieniem jednej z przyczyn wyżej wymienionych.

Pracodawca może z wynagrodzenia strącać kwoty, jakie pracownik otrzyma ze Skarbu Państwa w czasie ćwiczeń wojskowych, pełnienia obowiązków sędziego przysięgłego lub ławnika sądu pracy, albo też wykluczenia go od zajęć przez władze sanitarne: W razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku pracodawca może z wynagrodzenia strącać te kwoty, jakie pracownik otrzyma w gotówce z tytułu ubezpieczenia prawnopublicznego“.

W Kodeksie Pracy adwokata Blocha znajdujemy komentarz, że potrąceniu podlegają tylko kwoty już

otrzymane przez pracownika, a nie te, które mu przypadają, oraz że wartość świadczeń niegotówkowych potrącać nie wolno.

Komentarz powyższy jest mylny, gdyż Rozporządzenie wyraźnie określa, że te kwoty pracodawca ma prawo potrącić, które pracownik „otrzyma“, więc kwestja pobrania, czy zrzeczenia się przez pracownika tych kwot, dla pracodawcy jest obojętna.

Zachodzi kwestja kiedy pracodawca powinien potrącać.

Ponieważ wymienione wyżej kwoty pracodawcy potrącać jest wolno „z wynagrodzenia pracownika“, należy uważać, że potrącenia te powinny być uskuteczniiane z każdego wynagrodzenia w terminach wypłaty przyjętych w danym zakładzie pracy (miesiąc, dekada, tydzień) i nieskorzystanie z prawa potrącenia nie może być na następne okresy płatnicze przeniesione *chyba że przekraczałyby wynagrodzenie*.

Możliwe jest to, między innymi, przy zasiłkach połoźnic, które otrzymują 100% zasiłki, grupy zasiłkowe są obliczane od przeciętnych kwot zarobku danej grupy, więc w niektórych razach suma zasiłku przenosi wynagrodzenie, a gdy dodamy podatek dochodowy i część składki Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, to zawsze sumy zasiłku, podatku i części składki Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych wyniosą więcej, niż wynagrodzenie, i w takich wypadkach, jak również przy kwotach pobieranych ze Skarbu Państwa podczas ćwiczeń wojskowych i t. d. potrącenia mogą być przenoszone na następne okresy płatnicze.

Gdyby według komentarza adwokata Blocha potrącenia fabryczne miały być uskuteczniiane dopiero po otrzymaniu wyżej wymienionych kwot przez pracownika, to pracownik niczem nie byłby zainteresowany w odebraniu swych należności i nie chcąc ponosić trudów, związanych z odbiorem, rezygnowałby z nich na niekorzyść pracodawcy.

Identycznego zdania jest Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej w piśmie z dnia 1 marca 1929 r. № 3623 P. I. zamieszczonem 3—4 zeszytcie czasopisma „Inspektor Pracy“ z 1929 roku.

Chociaż wspomniane pismo Ministerstwa nie ma wiążącego znaczenia dla sądu, jednak z wszystkich wyluszczonej powodów wynika, że niewątpliwie intencją ustawodawcy było potrącanie kwot mających być przez pracownika otrzymanymi.

Przechodząc do drugiej części komentarza, stwierdzającego, że wartości świadczeń niegotówkowych potrącać nie wolno, zauważyć należy, że z podanej przez adwokata Blocha formy możnaby domyślać się, że we wszystkich wypadkach, wyluszczonej w artykule 19, świadczeń niegotówkowych potrącać pracodawca nie ma prawa.

Rozporządzenie podkreśliło, że tylko w razie choroby, lub nieszczęśliwego wypadku pracodawcy wolno potrącać to, co pracownik otrzymał *w gotówce* z tytułu ubezpieczenia prawnopublicznego (np. Kasa Chorych, Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych), lecz nie tyczy się to kwot otrzymanych ze Skarbu Państwa.

Analizując powyższe zauważamy, że ustawodawca pod pojęciem „kwoty“ nie ujmował kwot jako wartości wyłącznie gotówkowych, gdyż w przeciwnym razie specjalne podkreślenie, że potrącać wolno „te kwoty, jakie pracownik otrzyma w gotówce

z tytułu prawnopublicznego“, byłoby zbędnem i cały ustęp znalazłby się bezpośrednio po przypadkach, gdy pracownik otrzymuje należności ze Skarbu Państwa.

W czasie ćwiczeń wojskowych pracownicy otrzymują: w stopniu oficerskim gażę, która stanowi wynagrodzenie za służbę i utrzymanie; w stopniu podoficerskim i szeregowym — żołd i utrzymanie. Co do pierwszych niema wątpliwości, że pracodawca potrąci wszystko, co pracownik otrzymał. Przy drugich natomiast można potrącić żołd i utrzymanie według wartości określonych przez wojsko, to znaczy w wysokości strawnego, jakie otrzymują podoficerowie i szeregowcy w wypadkach, gdy nie otrzymują utrzymania, gdy nie są skoszarowani lub w tem podobnych wypadkach. Gdyby powyższa interpretacja była błędna, to oficer przy potrącaniu za ćwiczenia wojskowe miałby prawo do żądania od pracodawcy rozdziału swojej gaży i niepotrącenia części przypadającej za utrzymanie.

Niektóre formacje broni posiadają specjalne dodatki pieniężne (np. lotnictwo — dodatek lotniczy) i w takim razie nie ulega wątpliwości, że pracodawca ma prawo potrącić to, co pracownik otrzymuje, nie wyłączając tych dodatków, które są częścią składową gaży. Jedynym wyjątkiem od tej zasady będą kwoty otrzymane na wydatki rzeczowe np. umundurowanie, wynagrodzenie za podróż służbową i t. p., które według litery prawa możnaby potrącać; jednak niewątpliwie potrącenia takie byłyby sprzeczne z intencją ustawodawcy i przez sąd nie byłyby uwzględnione; to samo tyczy się kwot, które pracownik w czasie choroby lub nieszczęśliwego wypadku przy pracy otrzymał na temu podobne wydatki jak np.: na protezę, specjalny zabieg lekarski i t. p.

M. Dzięciotowski.

PLAKATY OSTRZEGAWCZE.

Większość nieszczęśliwych wypadków przy pracy ma swe źródło w niedbałości, nieuwadze, lekkomyślności, brawurze ze strony pracujących, wreszcie w lekceważeniu przepisów bezpieczeństwa. Należy więc wzbudzić w pracownikach fabrycznych zmysł ostrożności, którego nie posiadają nasi robotnicy. Zadanie to ułatwia bardzo plakat ostrzegawczy:

Plakat — to obrazowy przepis bezpieczeństwa, streszczony w kilku barwnych plamach. Ilustracja wypadku rysunkiem żywo działa na wyobraźnię i psychikę robotnika. Plakat poucza, zaciekawia i zabawia. Wrażenie otrzymane za pomocą plakatu trwa dłużej niż wpływ słowa, przepisu w regulaminie, a nawet odczytu. Plakat jest pierwszorzędnym środkiem propagandowym, a przytem jedynym do zwalczania niedbałości, nieuwagi i lekkomyślności robotnika.

Powyższe dwa ustępy zaczerpnęliśmy z broszury propagandowej, którą otrzymaliśmy od Spółki z ogr. odp. „Polski Plakat Ostrzegawczy“ (Warszawa, ulica Żłota 72, telef. 322-95). Zamieszczone obok dwie ilustracje dają wyobrażenie o charakterze plakatów ostrzegawczych wydawanych przez Spółkę. Większą ilość takich ilustracji zawiera omawiana broszura, będąca równocześnie katalogiem i cennikiem.

Główny inspektor Pracy, Kierownik Departamentu Pracy p. Marjan Klott rozesłał do Panów Inspektorów Pracy wszystkich Okręgów i Obwodów okólnik № 8/32 z datą 4 czerwca 1932 roku, z prośbą o zalecanie zakładom pracy, aby na równi z innymi środkami do zwalczania nieszczęśliwych wypadków przy pracy, nabywały i wywieszały u siebie powyższe plakaty, co w konsekwencji powinno, łącznie z zastosowaniem innych środków bezpieczeństwa przy pracy, prowadzić do zmniejszenia w tych zakładach liczby nieszczęśliwych wypadków przy pracy, a więc i do zmniejszenia stawki, opłacanej w zakładach ubezpieczeń od wypadków.

FINANSE UBEZPIECZENIA CHOROBEWEGO

W. BRYTANJI.

W. Brytania posiada specjalny system ubezpieczenia chorobowego. Obowiązek ubezpieczenia obejmuje wszystkich zatrudnionych, zarabiających poniżej 250 funtów rocznie. Składka jest jednakowa dla wszystkich ubezpieczonych, bez względu na wysokość zarobku i wynosi 9 pensów tygodniowo dla mężczyzn i 8½ pensa dla kobiet. Pracodawca opłaca połowę składki, drugą połowę wpłaca ubezpieczony. Państwo dopłaca 1/7 kosztu świadczeń dla mężczyzn i 1/5 kosztów dla kobiet. Administracja ubezpieczenia należy do upoważnionych do tego instytucji, a mianowicie do dawnych stowarzyszeń ubezpieczeń wzajemnych, do towarzystw ubezpieczeniowych, które utworzyły dla tego ubezpieczenia specjalne działy, do związków zawodowych i do kas tworzonych przez pracodawców. Ubezpieczony ma prawo wyboru między temi instytucjami.

Ostatnio zostały ukończone prace badawcze nad stanem finansów i działalnością 7 608 instytucji ubezpieczeniowych, obejmujących 16 380 143 ubezpieczonych. Z rezultatu tych badań wynika, iż 7 001 instytucji grupujących 15 222 143 członków pod względem finansowym zdołało uchronić swój budżet przed deficytem i wykazuje nadwyżki w łącznej sumie 36 638 344 funtów sterl. t. j. przeciętnie 2,41 funtów na głowę ubezpieczonego. Z pozostałych instytucji 189 z liczbą 435 869 członków osiągnęło równowagę budżetową, a 418 grupujących 722 131 członków wykazuje deficyty powyżej 800 tysięcy funtów sterl. t. j. 1,7 funtów sterl. na ubezpieczonego.

Rezultaty finansowe działalności instytucji ubezpieczenia chorobowego są charakterystyczne pod tym względem, iż w rzędzie instytucji, które wykazują przewyżki wpływów nad rozchodami znalazły się wszystkie Kasy Chorych, prowadzone przez pracodawców, i te właśnie kasy stoją najlepiej pod względem finansowym, wykazując największą nadwyżkę wpływów, wynoszącą 3,77 f. st. na ubezpieczonego.

Jako przyczynę deficytów w sprawozdaniu wskazano z jednej strony zmniejszenie się wpływów na skutek wzrostu bezrobocia, a z drugiej strony — nadmierne eksploataowanie kas przez ubezpieczonych, jak również ujawnione braki w administracji. W celu uchronienia kas od dalszych deficytów sprawozdanie zaleca wzmocnienie kontroli udzielanych świadczeń.

Z. K.

WIADOMOŚCI Z ZAGRANICY.

Bilanse zagranicznych spółek akcji. w Polsce. Jak wynika ze sprawozdań za 1931 rok, polski oddział Koncernu Standart Oil Co. of New Jersey, pracujący pod firmą „Standart Nobel w Polsce S. A.” o kapitale 25 mil. zł dał w 1931 r. strat 10,5 miliona złotych; „Towarzystwo Elektryczne Ericson w Warszawie S. A.”, o kapitale 1 miliona zł dało w 1931 r. 460 000 zł straty; Sp. Akc. Bata o kapitale 250 000 zł dała w 1931 r. straty 92 000 zł; Towarzystwo Przemysłu Rybnego Bloomfield S. A. w Warszawie, będące oddziałem angielskiej firmy Bloomfield Overseas, pracujące z kapitałem 250 000 zł, dało w 1931 roku 46 000 zł straty.

Dane powyższe czerpiemy z niemieckiej gazety „Industrie und Handel“ (№ 138).

Kryzys w Rumunji. Miarą przesilenia w Rumunji jest fakt, że 21 banków w Siedmiogrodzie zgłosiło w ostatnich dniach podanie o likwidację sądową. Bezpośrednią przyczyną upadku powyższych banków było wprowadzenie drogą dekretu rozporządzenia o przymusowej konwersji i moratorium długów rolniczych.

Sprawozdanie rumuńskiego Związku Przemysłu Metalowego i Górniczego. W Bukareszcie odbyło się doroczne zebranie Rumuńskiego Związku Przemysłu Metalowego i Górniczego, na którym wygłoszone było sprawozdanie o sytuacji przemysłu metalowego i górniczego.

Jak wynika ze sprawozdania, załoga fabryk przemysłu metalowego zmniejszyła się o 40%. Ceny wyrobów tego przemysłu wykazują bardzo znaczne zmniejszenie. Dotknęło to przede wszystkim cen żelaza, które w stosunku procentowym do cen z r. 1929 wynoszą obecnie:

półfabrykaty	63%
walcówka	69 „
żelazo teowe i szyny	84 „

Na pogorszenie sytuacji przemysłu metalowego wpływa nie tylko spadek zdolności nabywczej ludności wiejskiej, ale również i trudności stworzone przez rząd rumuński, który z jednej strony przeprowadza bardzo energicznie egzekucję zaległości podatkowych, a z drugiej sam zalega z wypłatą należności dla przemysłu, które wynoszą około 3 miliardów lei.

Bardzo charakterystycznym jest, że rząd rumuński, dokonywa poważnych transakcyj zagranicznych na dostawy dla Rumunji, pomimo że fabryki w kraju stoją z powodu braku zamówień.

W końcu sprawozdanie podaje cyfry zatrudnienia rumuńskiego przemysłu metalowego i górniczego. Przemysł metalowy zatrudnia 40 000 robotników, a przemysł górniczy 35 000.

Uruchomienie nowego wielkiego pieca w Z.S.R.R. Według doniesienia z Magnitogorska został puszczonej w ruch drugi z wielkich pieców tamtejszych zakładów hutniczych.

Sowieckie fabryki maszyn rolniczych zawodzą. Cała rosyjska prasa gospodarcza stwierdza w wyczerpujących sprawozdaniach niezadowolające wyniki pracy fabryk maszyn wytwarzających maszyny rolnicze. Zbliżające się żniwa zastają nieznaczne tylko wypełnienie zamierzonego dla wspomnianych fabryk programu. Duża część wykonanych maszyn nie może być wysłana z powodu braku niektórych części. Dotyczy to przeważnie tych części, których wykonanie przyjęły na siebie inne wytwórnie. Szczególnie wielki jest niedobór w silnikach do młocarni polowych.

Przymusowy syndykat przetwórców drutu we Włoszech. Rząd włoski przeprowadził w styczniu r. b. przymusową syndykalizację fabryk przetworów drutu walcowanego. Termin trwania przymusowego syndykatu wyznaczony był do 30 czerwca r. b. Obecnie, wobec trudności w przeprowadzeniu dobrowolnej prolongaty, rząd włoski przedłużył syndykat przymusowo do lutego 1933 roku.

Zasiłki dla bezrobotnych w Belgji. „L'Usine Belge“ w numerze z dnia 18 b. m. zamieszcza zestawienie stosunku pobieranych zasiłków przez bezrobotnych do zarobków robotników, pracujących jeden, dwa lub trzy dni w tygodniu.

Artykuł ten podajemy poniżej.

„Ażeby należycie zobrazować hojny ustrój funduszu bezrobocia przytaczamy poniżej zestawienie, bardzo wiele mówiące.

Wiadomem jest, że zasiłki są przyznawane w sposób następujący:

6-ciokrotny zasiłek za 6 dni bezrobocia	
5	5
4	4
2	3
1	2
0	1

(czyli pracujący 5 dni w tygodniu nie otrzymuje żadnego zasiłku).

Dla przykładu weźmy przeciętny zarobek dzienny jednego robotnika: 30 franków. W wypadku gdy robotnik ten pozostaje bez pracy otrzymuje on z funduszu bezrobocia 20 franków dziennie.

Pracując trzy dni w tygodniu zarobił by on tygodniowo:

3 dni pracy	90 fr.
2 zasiłki dla bezrobotnych	40 fr.
Razem	130 fr.

Pracując dwa dni:

2 dni pracy	60 fr.
4 zasiłki dla bezrobotnych	80 fr.
Razem	140 fr.

Pracując jeden dzień:

1 dzień pracy	30 fr.
5 zasiłków dla bezrobotnych	100 fr.
Razem	130 fr.

Ztąd wynika, że robotnikowi bardziej się opłaca pracować dwa dni w tygodniu, a nie trzy gdyż więcej zarabia. Natomiast pracować trzy dni w tygodniu, wcale mu się nie kalkuluje gdyż zarobi on to samo co i w ciągu jednego dnia pracy w tygodniu, nic nie robiąc pozostałe pięć dni.

Jeżeli się weźmie pod uwagę robotnika zarabiającego więcej aniżeli 30 franków dziennie, to kalkulacja jest podobna gdyż zasiłki wypłacane bezrobotnym będą większe“.

Przetargi ofertowe na dostawy dla Egiptu. Z szeregu ogłoszonych wezwań do składania ofert podajemy niektóre, mogące zainteresować nasz przemysł metalowy:

27 lipca r. b. — przetarg na dostawę *S. M. wlew-ków stalowych*. Warunki i bliższe szczegóły w języku angielskim do otrzymania w/g adresu: Director General, Mechanical and Electrical Department, Ministry of Public Works, Cairo.

30 lipca r. b. — przetarg na dostawę wszelkiego rodzaju elektrycznych materiałów instalacyjnych. Warunki i bliższe szczegóły w języku francuskim do otrzymania w/g adresu: Président de la Municipalité de Zagazig, Ministère de l'Intérieur, Zagazig.

Projekt utworzenia Międzynarodowego Towarzystwa Ubezpieczenia Kredytów Eksportowych. Francuski Komitet Doradców Handlu Zagranicznego przy Ministerstwie Handlu opracował pod przewodnictwem p. M. Megglé projekt utworzenia Międzynarodowego Towarzystwa Ubezpieczenia Kredytów Eksportowych.

Projekt p. Megglé złożony został w Międzynarodowej Izbie Handlowej, która przekazała go Komisji Ekspertów Izby. Pierwsze posiedzenie ekspertów odbyło się w Berlinie pod przewodnictwem dr. Herzfeldera. Ekspersi postanowili przeprowadzić dyskusję nad projektem łącznie z przedstawicielami Międzynarodowej Organizacji Ubezpieczenia Kredytów w Londynie.

Zatarg Kolei Wschodnio-Chińskiej z dostawcami szyn kolejowych. W 1928 roku Kolej Wschodnio-Chińska udzieliła dwu firmom niemieckim i dwu firmom francuskim zamówienia na dostawę szyn. Szyny te zostały ułożone w 1929 roku. Celem sprawdzenia wytrzymałości szyn Kolej zarządziła układanie na przemian szyn niemieckich i francuskich, tak, aby znajdowały się w analogicznych warunkach pracy.

Jak podaje „Biuletyn Polskiej Izby w Charbinie“ w rok po ułożeniu nowych szyn t. j. z końcem 1930 roku obliczono, że procent pękniętych szyn przekroczył znacznie dopuszczalną normę, przewidzianą w warunkach technicznych dostawy, a wynoszące od $\frac{1}{2}$ do 1%; szczególnie dotyczyło to szyn Thyssena, których pękło w ciągu jednego roku około 10%. Dokonana przez stację doświadczalną Kolei analiza pękniętych szyn wykazała, że materiał w szynach Thyssena nie odpowiadał warunkom technicznym. Zgodnie z umową zażądała Kolej, aby dostawcy wymienili szyny pęknięte, względnie zwrócili Kolei odpowiedni ekwiwalent pieniężny. Po przeprowadzeniu badań przyczyny pęknięcia szyn przez ekspertów z ramienia dostawców i Kolei, firmy niemieckie zaproponowały bezpłatną wymianę połowy pękniętych szyn, żądając jednocześnie, aby Kolej zrzekła się pretensji za ewentualne pęknięcie szyn w przyszłości. Na powyższą propozycję, jako sprzecz-

ną z warunkami przetargu, Kolej się nie zgodziła i obecnie w dalszym ciągu domaga się wymiany wszystkich dotychczas pękniętych szyn, co wynosi do chwili obecnej równowartość około 150 000 dol. amer.

Spadek produkcji surówki w Czechosłowacji. W maju r. b. produkcja surówki żeliwnej w Czechosłowacji wyniosła 32,6 tysięcy tonn wobec 43,1 tys. tonn z kwietnia tegoż roku. Produkcja stali surowej w tymże czasie uległa pewnej wyższości, wykazując odnośne cyfry (w tys. tonn): 55,2 i 53,6. Spadek wytwórczości obu wymienionych surowców w ciągu roku charakteryzują dla każdego z nich liczby w maju r. 1931, które wynosiły (w tys. t.) dla żeliwa 101, dla staliwa 137.

Spadek produkcji surówki w Stanach Zjednoczonych. Amerykańska produkcja surówki wykazuje stały spadek, który ilustrują podane poniżej cyfry (w tys. tonn).

maj 1930 — 3 232	styczeń 1932 — 972
maj 1931 — 1 994	maj 1932 — 783.

Podjęcie produkcji stali systemem Thomasa w Anglii. Koncern Steward N. Lloyds postanowił uruchomić w Corby (Northamptonshire) hutę pracującą systemem thomasowskim, którego zaniechano w Anglii już od dłuższego czasu.

Projekt stworzenia przemysłu hutniczego w Bułgarii. Oficjalny organ rządu bułgarskiego „La Bulgarie“ porusza sprawę stworzenia w Bułgarii własnego hutnictwa żelaza. Treść artykułu podajemy w skrócie.

Import żelaza i stali do Bułgarii wyniósł w 1931 roku 909 milionów lewów. Średnio przyrost roczny wynosi 70 000 tonn. Bułgaria posiada 1861 hektarów zbadanych pól rudy żelaznej o zapasie 4 milionów tonn. Aby pokryć zapotrzebowanie krajowe, potrzeba zbudować jeden lub dwa wielkie piece o wydajności dziennej 140—180 tonn surówki. Nadto trzeba jednej instalacji bessemerowskiej, kilka pieców martenowskich jednej walcowni i kilka odlewni.

Ponieważ w Bułgarii brak jest potrzebnego kapitału na stworzenie takiego przemysłu autor proponuje rzecz następującą:

„W wielu państwach europejskich zostało wskutek nadprodukcji unieruchomionych szereg wielkich pieców, pieców martenowskich i bessemerowskich, walcowni i odlewni. Często urządzenia tych instalacji są prawie nowe. Rząd bułgarski powinien porozumieć się z właścicielami takich obiektów, aby oni przenieśli je do Bułgarii i tu uruchomili. Bułgaria mogłaby zapewnić hucie surowce i zagwarantowałaby zbyt minimalny 180 tonn dziennie“.

Francja wprowadza nadzór nad gospodarką spółek akcyjnych. Rząd francuski złożył w parlamencie projekt ustawy zostrzającej przepisy nadzoru państwowego nad gospodarką finansową spółek akcyjnych. Motywem tego zamierzenia jest fakt wykrycia szeregu wypadków naruszenia kapitału zakładowego na wyngrodzenie władz spółek akcyjnych.

Bilans Tow. Brevillier & Urban w Austrii. Austrjackie towarzystwo „Schrauben und Schmiedewarenfabriks A. G. Brevillier & Co. und A. Urban & Söhne“ dało w 1931 roku 838 000 szylingów straty.

Ceny metali według notowań giełdy londyńskiej
w dn. 30. VI. 1932 r. w złotych po kursie dnia za tonnę metr.

Aluminium	—	Miedź standard	812
Antymon	—	Ołów miękki	303
Cyna standard	3742	Nikiel	—
Cynk hutniczy	360	Rtęć	—
Miedź elektrolityczna	971	Srebro za 1 kg	72

Ceny metali w Warszawie.

Dom handlowy A. Gepner notował w ostatnim tygodniu następujące ceny metali:

Cyna Banka w blokach za kg zł	5,25
Ołów hutniczy	0,75
Cynk hutniczy	0,80
Antymon	1,35
Aluminium hutnicze	3,50
Blacha miedziana	3,00—3,30
Blacha mosiężna	2,60—3,70
Blacha cynkowa	1,13
Nikiel w kostkach	8,—

F-ma „POLTHAP” Warszawa, Pańska 83 (dom własny), tel. 330-65 notuje w ostatnim tygodniu następujące ceny ze składu w Warszawie:

Miedziane blachy	zł 3,10 — 5,70
Mosiężne blachy	2,65 — 4,75
pręty	2,25 — 2,95
druty	3,15 — 3,57
Nowosrebrne blachy	4,45 — 5,10
druty	4,60 — 5,25
Aluminiowe blachy	6,00 — 11,00
druty	7,00
Cyna w blokach	5,10
Ołów hutniczy	0,75
Aluminium hutnicze	3,65

Cena odlewów żeliwnych.

Podług notowań Grupy V (Odlewni) Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych cena odlewów żeliwnych surowych dla Warszawy wynosi od dnia 25. V. 29. od 0,78 zł do 1,61 zł za 1 kg. loco fabryka.

Ceny odlewów glinowych.

Warszawskie odlewnie notują ceny surowych odlewów glinowych (aluminiowych) od 9 do 14 złotych za kilogram.

Cena blachy cynkowej.

Biuro Sprzedaży Polskich Walcowni Cynku w Katowicach notuje następujące ceny blachy cynkowej:

I. Dla hurtowników przy kupnie na własny rachunek i do sprzedaży w drodze komisowej:

przy kupnie 30 t. naraz	zł. 954,50 za 1 000 kg
przy kupnie mniej niż 30 t. od 5 t.	zł. 976,— za 1 000 kg

II. Przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych nie w drodze komisowej — odsprzedawcom:

zł. 1019,50 za 1 000 kg

III. Przy sprzedaży przez hurtowników i kupców uprzywilejowanych ze składu konsumentom:

zł. 1063,— za 1 000 kg

Parytet: st. kol. Chebzie.

Cena blachy ocynkowanej.

Cynkownia Warszawska notuje od d. 1. I. 1932. następujące ceny blachy żelaznej ocynkowanej za 1 kg. franco stacja Warszawa.

Blacha żelazna ocynkowana gatunku najwyższego:

711×1 422×0,45 mm.	1 zł. 05 gr.
711×1 422×0,50 mm.	1 „ 00 „
1 000×2 000×0,50 mm.	1 „ 07 „

Blachy 2-go gatunku o 6% tańsze.

Ceny bez zobowiązania.

Patenty udzielone przez Urząd Patentowy.

13799. *Elektrotechnische Fabrik Schmidt & Co. Gesellschaft m. b. H.* Wylącznik trzpieniowy do laterek elektrycznych.
13867. *N. V. Philips Gloeilampenfabrieken.* Napełniona gazem lampa katodowa o katodzie żarowej oraz układ roboczy tej lampy.
13773. *Emil Piwoński.* Palnik do gazu, zwłaszcza ziemnego.
13753. *První Brněnská Strojirenska Společnost.* Powłoka paleniska.
13841. *Stephan Löffler.* Urządzenie regulujące dopływ paliwa w palnikach na pył węglowy.
13762. *Siemens—Schuckertwerke Aktiengesellschaft.* Sprężarka odśrodkowa z chłodzonym kadłubem. Dodatkowy do patentu № 11487.
13817. *J. P. Bemberg Aktiengesellschaft.* Płóczka do wyprzędzonych zwojów sztucznego jedwabiu.
13837. *Adam Gruca.* Przyrząd do składania złamanych kości udowych.
13748. *Yvon Brancart.* Maszyna do walcowania płyt szklanych.
13750. *Yvon Brancart.* Urządzenie do regulowania grubości szyb lub płyt lanych ze szkła.
13883. *Yvon Brancart.* Sposób wyrobu szkła lustrzanego lub grubych płyt szklanych oraz walec do przeprowadzenia tego sposobu.
13746. *Yvon Brancart.* Stół odlewniczy dla hut szklanych.
13749. *Yvon Brancart.* Płyta podstawowa do wprowadzania tafel szklanych do pieca chłodniczego.
13733. *Compagnie Française des Appareils Adam.* Przyrząd do karbowania włosów.
13764. *Leopold Chlebik.* Szafa aktowa z urządzeniem do łatwego wyjmowania i wkładania akt.
13807. *Zalman Galperin.* Urządzenie zabezpieczające zbiorniki łatwopalnych płynów od wybuchów.
13716. *Johannes Kahrman.* Żóraw obrotowy z pochyloną wysięgnicą.
13849. *Eugene Cenas Graveley.* Konstrukcja dachu.
13796. *Metallgesellschaft Aktiengesellschaft.* Sposób przeróbki rud w postaci mialu.
13797. *Metallgesellschaft Aktiengesellschaft.* Sposób użytkowania odlocin z instalacji kontaktowych.
13798. *Metallgesellschaft Aktiengesellschaft.* Sposób prażenia i spiekania pyłowatych rud o dużej zawartości siarki.
13738. *Vereinigte Stahlwerke Aktiengesellschaft.* Sposób wyrobu utwardzonych stopów.
13730. *Carl Marischka i Hans Brandl.* Gazomierz.
13809. *Sandor Toth.* Waga samoczynna z obracającą się wskazówką.
13862. *„Selenophon” Licht- und Tonbildgesellschaft mit beschränkter Haftung.* Urządzenie do odtwarzania filmów dźwiękowych.
13878. *Allgemeine Elektrizitäts—Gesellschaft.* Urządzenie do równomiernego napędu przenośnika fonogramów.
13882. *N. V. Philips Gloeilampenfabrieken.* Adapter do gramofonów lub podobnych przyrządów.
13735. *E. Schneider's Wtwe. Inhaberin Bertha Schneider Mechanische Werkstätten.* Miernik prędkości.
13847. *Alois Knotz.* Urządzenie uruchamiające taśmę papierową w maszynach do liczenia i kasach kontrolnych.
13839. *Richard Kraft.* Spulchniacz podglebia. Dodatkowy do patentu 9054.
13866. *Arno Günzel.* Obręcz składana do kół wozów silnikowych.
13802. *Marjan Rolnicki.* Urządzenie do odcinania kawałków z wytłoczonego pasma masła.
13829. *Firma Benz & Hilgers.* Przyrząd samoczynnie obcierający druty tnące w maszynach do formowania masła.
13834. *Jan Peter Kruse.* Zacisk do ogona krowiego.
13761. *Mendel Szeps i Henryk Rapaport.* Wieszak do muchołapek.
13755. *R. A. Lister & Company Limited i Arthur Freeman Sanders.* Silnik spalinowy z samozapłonem dawki wtryskiwanej paliwa.